

Opgavesæt 2: USA og Grønland / internationalt samarbejde

“No nation or group of nations is in any position to be able to secure Greenland other than the United States (...) You can say yes, and we will be very appreciative, or you can say no, and we will remember.”

President Donald J. (January 21st 2026).

Problem

USA interesserer sig i stigende grad for Grønland.

Det handler ikke kun om Danmark – men om stormagter, råstoffer og sikkerhed.

I hvilken grad er USA's interesse i Grønland udtryk for internationalt samarbejde – og i hvilken grad stormagtspolitik?

I skal besvare problemstillingen ved hjælp af faglige begreber, empiri og analyser fra alle fire fag.

Det skal I undersøge

- Hvorfor Arktis er strategisk vigtigt (økonomisk, politisk og sikkerhedsmæssigt)
- Hvilken rolle Danmark og Grønland spiller

- Hvorfor USA interesserer sig for området
- Hvordan økonomiske, politiske og sikkerhedsmæssige interesser hænger sammen i Arktis

Faglige værktøjer

International økonomi

- Råstoffer
- Adgang til ressourcer
- Investeringer
- Økonomisk afhængighed
- Global konkurrence om ressourcer

Samfundsfag

- Blød magt og hård magt
- International politik: Idealisme og realisme
- Staters interesser
- Internationale organisationer

Matematik

- Udvikling i råstofpriser
- Indekstal
- Vækstrater

Engelsk

- Politiske udtalelser
- Nyhedsartikler
- Amerikansk udenrigspolitisk diskurs
- Engelsk som lingua franca

Mulige hv-spørgsmål

- Hvorfor er USA interesseret i Grønland?
- Hvilken rolle spiller Kina og andre stormagter?
- Hvad betyder det for Danmark/Grønland?
- Handler det om samarbejde eller magt?
- Hvordan argumenterer Donald Trump for, at USA bør overtage Grønland af hensyn til national sikkerhed og international stabilitet?

Milepæle

Milepæl 1 – arbejdsplan

- Angiv valg af temabaseret opgavesæt
- Skriv tre selvvalgte hv-spørgsmål til opgavesættet (på baggrund af udleveret kildemateriale i bilaget)
- Beskriv jeres arbejdsfordeling i gruppen
- Lav en tidsplan med overblik over arbejdsopgaver og aflevering af milepæle
 - Brug skabelonen fra Studieportalen.

Milepæl 2 – selvvalgte kilder

- Find og lav en korrekt kildeangivelse til 2 selvvalgte relevante kvalitative kilder og 1 datakilde, som I vil bruge i jeres besvarelse af problemstillingen.
- For eksempel:
 - Børne- og Undervisningsministeriet. (august 2017). Studieområdet - hhx, august 2017. Hentet 13. marts 2020 fra [www.uvm.dk](https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/gym-laereplaner_2017/hhx/studieomraadet-hhx-august-2017.pdf?la=da): https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/gym-laereplaner_2017/hhx/studieomraadet-hhx-august-2017.pdf?la=da
 - Den store Danske. (u.d.). Peerreview. Hentet 15. marts 2020 fra Ordnet.dk: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=peerreview>
- Gem i et Word-dokument og upload på Lectio.

Milepæl 3 – Bearbejdning af data

- Udarbejd et eget datasæt i Excel med tydelig henvisning til datakilder.
- Lav en oversigt over den matematik, I vil bruge til at besvare opgaveformuleringerne.

Milepæl 4 – Matematik

Formål

At anvende matematiske metoder til at analysere empiriske data, som understøtter gruppens problemstilling om USA og Grønland i en global sammenhæng.

Bearbejd jeres datasæt og forklar, hvad beregningerne viser i forhold til jeres problemstilling.

- Relevante beregninger skal vises til en matematiklærer i Excel eller et andet dokument:
 - Procenter og procentvise ændringer;
 - Beregninger af indekstal;
 - Lineær vs. Eksponentiel udvikling (regression);
 - Beskrivende statistik i relevant omfang,
- Relevante figurer, tabeller, diagrammer, der illustrerer beregninger (fx søjlediagram, regressionsanalyse eller tabel) skal vises til en matematiklærer i Excel eller et andet dokument.
- I skal kunne kort forklare:
 - Hvilke beregninger er foretaget?
 - Hvorfor er netop disse metoder relevante?
 - Hvad viser resultaterne?
 - Hvordan bidrager de til at besvare problemstillingen?

Krav

- Alle beregninger skal være korrekt dokumenteret med grafer ELLER tabeller ELLER diagrammer.
- Matematikken skal kobles tydeligt til temaet og de øvrige fag (HUSK: projektet er TVÆRFAGLIGT).
- Figurer og tabeller skal have titel, akser og kildeangivelse.

Afleveringsform

Hver gruppe SKAL have sine beregninger og mellemregninger GODKENDT af en matematiklærer som opfyldelse af **Milepæl 4**.

Matematikken indgår desuden i **Milepæl 6 – Afsluttende præsentation** ved at understøtte analyser og konklusioner. Det vil sige, at der ikke skal være "rene matematiske" slides, men at matematikken skal indgå som en naturlig del af præsentationen.

Milepæl 5 - Engelsk analyse

I skal udarbejde en retorisk analyse af en tale. Talen findes i bilag 1. I jeres analyse skal I komme ind på de forskellige delelementer i det retoriske pentagram, samt inddrage begreber fra samfundsfag eller

international økonomi, som kan bruges til jeres analyse.

Analysen skal afleveres på Lectio, men indgår også i jeres mundtlige fremlæggelse.

Milepæl 6 – Afsluttende præsentation

I skal lave en mundtlig præsentation (10-12 min + spørgsmål) hvor I:

- Besvarer jeres problemstilling med udgangspunkt i jeres hv-spørgsmål
- Anvender kilder - herunder præsenterer jeres engelske analyse - med korrekt kildeangivelse
- Inddrager alle fag
- Forklarer hvad I har brugt jeres matematiske beregninger til i jeres analyse
- Alle gruppe-medlemmer bidrager til præsentationen
- I præsentationen skal I eksplicit vise, hvordan I har anvendt hvert fag (metode, begreber og empiri).

Bedømmelsen fokuserer på

- Faglig anvendelse
- Tværfaglig sammenhæng
- Dokumentation af selvstændig databehandling og analyse
- Formidling uden oplæsning af manuskript.

Bilag

Bilagene skal bruges aktivt i jeres analyse. I skal ikke blot gengive dem, men forklare, hvad de viser, og hvordan de bidrager til at besvare jeres problemstilling.

Kildekritik

En kritisk vurdering af en kilde giver dig en forståelse af dens troværdighed, formål og oprindelse. Det er vigtigt, at du som elev udvikler en kritisk tilgang og er i stand til at vurdere og fortolke de kilder og publikationer, du bruger i dit arbejde.

Foredrag med Henrik Kureer

I skal inddrage foredraget med Henrik Kureer som en kilde i jeres besvarelse. Brug centrale pointer fra foredraget aktivt i jeres analyse.

Databaser

- [The Observatory of Economic Complexity](#) OEC World - detaljeret info og data om landes eksport og import.
- [Bilateral Country Profile Pages | The Observatory of Economic Complexity](#) Data om handel mellem to lande.
- [Raw materials Exports, Imports, Tariffs by country & region 2022 | WITS Data](#) World Bank data om råvarehandel og told.
- [Economies | World Bank Data360](#) World Bank – database med økonomiske data om lande og global økonomi.
- [Energy prices surged in March; non-energy edged up—Pink Sheet](#) World Bank data om råvarepriser.

Relevante videoer

- [What are tariffs and how do they affect us? - BBC News](#) BBC News (Accessed: 25th February 2026).
- [Trump's Tariffs | Explained In 3 Minutes](#) Basic Logic (Accessed: 25th February 2026).

- [What Are TARIFFS And Do They Work](#) *The Infographics Show* (Accessed: 25th February 2026).
- [Tariffs Explained: Who Really Pays the Price?](#) *Explains 101* (Accessed: 25th February 2026).
- [Avengers: The Story of Globalization \(episode 1\)](#) *Marginal Revolution University* (Accessed: 11th March 2026).
- [Creative Destruction: Technology and Trade \(episode 2\)](#) *Marginal Revolution University* (Accessed: 11th March 2026).
- [Are There Winners and Losers of Globalization? \(episode 3\)](#) *Marginal Revolution University* (Accessed: 11th March 2026).
- [Globalisering på 5 måder](#) *Coagmento* (Accessed: 11th March 2026).

Uddrag fra lærebøgerne

Bilagene fra lærebøgerne udgør jeres faglige begreber og modeller. De skal aktivt anvendes i jeres forklaringer og analyser – de er ikke baggrundslæsning, men arbejdsredskaber.

Beyer, Mads; Claus Lasse Frederiksen og Henrik Kureer. Globalisering. Samfundsfag C. Systime. Hentet fra: [19. Globalisering | Samfundsfag C](#) , [19.3 Politisk globalisering | Samfundsfag C](#)

"19. Globalisering

(...) Overordnet betyder globalisering, at *landene de seneste 35-45 år er blevet mere afhængige af hinanden på mange flere områder end tidligere*. Hvor det enkelte land førhen i højere grad kunne 'passe sig selv', så påvirkes det enkelte land nu i stor stil af den udvikling, der sker i de andre lande. Denne påvirkning sker på mange måder. I de følgende afsnit vil vi beskrive den økonomiske, kulturelle og politiske globalisering, der har fundet sted."

Figur 19.1 Forskellige dimensioner i globaliseringen

"19.3 Politisk globalisering

Du hører ofte om internationalt samarbejde gennem nyhederne: Man går fx sammen om at bekæmpe terror, laver aftaler for at forhindre den globale opvarmning mv. Eller man bliver måske enige om at dele data for at bekæmpe en global pandemi eller at støtte et land med våben, så det kan forsvare sig, hvis det uretmæssigt bliver angrebet af nabostaten. Mange af verdens udfordringer kan ikke løses nationalt, men kræver et internationalt samarbejde. *Politisk globalisering* handler overordnet om, at en række private og offentlige organisationer *i stigende grad* samarbejder med hinanden.

Hvis man ser på forholdet mellem uafhængige stater, er det reguleret af det, som kaldes for *folkeretten*. Folkeretten er uskrevne og nedskrevne regler for, hvordan stater skal opføre sig over for hinanden.

Reglerne spænder vidt. Det kan være regler om, at en stats udsending (diplomat) har immunitet i et andet land dvs. ikke kan retsforfølges og straffes af den fremmede stat. Det kan også dreje sig om internationale aftaler, der garanterer, at staters skibe har fri passage i et lands farvande. Eller om hvordan stater bør opføre sig i krig fx i forhold til, hvordan krigsfanger skal behandles. Folkeretten beskæftiger sig også med områder som miljø, handel, flygtninge osv.

Der eksisterer i dag mange forskellige internationale organisationer, som bygger på folkeretten. Hvilken som helst international organisation bygger på, *at staterne på et eller andet tidspunkt har taget initiativ til* og er blevet enige om at få nedskrevet en eller anden form for *traktat, konvention, pagt eller erklæring*. Her er formuleret, hvad formålet er med den enkelte organisation. Det vil være beskrevet, *hvordan den arbejder, hvordan man træffer beslutninger, og hvilken magt og sanktionsmuligheder* organisationen har i forhold til dets medlemmer og omverdenen.

Et land som Danmark er med i lang en række af disse internationale organisationer, hvor den politiske globalisering finder sted. Tre af disse organisationer har særlig stor betydning for Danmark (EU bliver behandlet særskilt i kapitel 20):

- **NATO** (North Atlantic Treaty Organisation) er en international organisation for en række lande herunder Danmark, der samarbejder om forsvar og militær. Landene har en såkaldt forsvarsalliance. Formålet med NATO er, at *landene skal komme hinanden til undsætning, hvis et af dem bliver angrebet*. Bliver Danmark angrebet af en fremmed magt, vil de andre NATO-lande yde os militær støtte. På samme måde skal vi træde til med hjælp, hvis et af de andre lande angribes. Det kalder man NATO's musketer-ed. Inden for de sidste to årtier er NATO blevet udvidet og en række øst-europæiske lande som Polen, Ungarn, Bulgarien, Letland, Litauen, Estland, Rumænien, Bulgarien, Nordmakedonien mv. er blevet medlemmer. 30 lande er i øjeblikket med i alliancen. Det forventes dog, at antallet vil stige i de kommende år og at fx Sverige og Finland vil tilslutte sig NATO. I disse lande ønsker man sig en større forsvarspolitisk sikkerhed, set i lyset af Ruslands invasion af nabolandet Ukraine. Forholdet mellem Rusland og NATO-landene har generelt udviklet sig negativt i de senere år og spændingerne er blevet større. NATO har inden for de seneste årtier bl.a. været involveret i række aktioner i Afghanistan, på Balkan, i Middelhavet og ud for den vestafrikanske kyst. Inden for NATO har USA en dominerende position, takket været sin status som supermagt og sit militær, som er verdens største.
- **WTO** (World Trade Organisation) er en verdensomspændende handelsorganisation. WTO har til formål at *fremme den frie verdenshandel for at skabe mest mulig økonomisk vækst*. Organisationen arbejder således på at fjerne alle de handelshindringer, der spænder ben for den frie handel. Således forhandler staterne løbende med hinanden om at nedtrappe handelshindringerne på landbrugsprodukter, industriprodukter, serviceydelser osv. Man forsøger altså at lave nogle spilleregler for verdenshandelen.
- **FN** (Forenede Nationer) er den eneste organisation i verden, hvor stort set alle verdens lande (193 i alt) er medlem. Den er speciel, da stort set *alle spørgsmål* dvs. politiske, sociale og økonomiske – kan inddrages i FN-arbejdet. FN blev startet umiddelbart efter 2. verdenskrigs afslutning. Hovedtanken var at skabe en global organisation, der kunne arbejde *for fred i verden*. Hensigten var, at FN skulle kunne gribe ind i uenigheder mellem landene, så man fremover kunne undgå krige. Desuden skulle FN arbejde for at *løse de sociale og økonomiske problemer*, der prægede mange af verdens lande. Man mente, at disse problemer var årsagen til mange krige. Endelig skulle FN også arbejde for at udbrede menneskerettigheder.”

"Boks 22.1: Hård og blød magt

Generelt handler magt om at person 1 har magt over person 2, hvis person 1 kan få person 2 til at gøre noget som han eller hun normalt ikke ville have gjort. På samme måde har en stat lille eller stor magt alt efter i, hvor høj grad den kan få andre stater til at ændre adfærd.

Indenfor international politik har man traditionelt ment, at en stats magt afhænger af størrelsen på dens hårde magt, som den enten fremviser, truer med eller direkte bruger. Med hård magt menes en stats militære og økonomiske eller teknologiske ressourcer. En stat kan altså fx bruge soldater, tanks, kampfly, true eller bruge økonomiske sanktioner, lokke med lukrative handelsaftaler til at opnå sine udenrigspolitiske mål. Når USA går i krig i Irak eller Afghanistan eller truer Iran med økonomiske sanktioner er det altså hård magt supermagten bruger for at tvinge sin vilje igennem.

Den amerikanske forsker Joseph Nye og andre påpeger dog, at stater i dag og i fremtiden i højere grad vil bruge blød magt for at nå sine mål. Med blød magt menes, at en stat søger at opnå sine mål ved, at andre stater frivilligt ændrer adfærd. Det kan den fx gøre gennem samtaler, overtalelse, diplomati og ved at udøve en tiltrækningskraft pga. sine kulturelle værdier eller anseelse i forhold til andre stater. EU har fx stor blød magt, fordi ønsket om EU-medlemskab har fået mange tidligere og nuværende ansøgerlande til at ændre politik i forhold til fx demokrati og menneskerettigheder.

Hvis man prøver at tegne en linje over de forskellige magtressourcer i forhold til, hvorvidt der er tale om blød eller hård magt vil den se således ud:

(...)

22.1 Teorier om international politik

Idealisme

Idealismen har et grundlæggende *optimistisk* syn på mennesket og verdens udvikling og *fremskridt*. Generelt anerkender idealismen, at det enkelte individ handler egoistisk og konkurrencepræget. På trods af dette, ser idealister overordnet positivt på menneskets evne til at træffe *rationelle* dvs. fornuftige beslutninger.

Idealister mener, at mennesker har mange fælles interesser. De kan *samarbejde* om en række forskellige ting, der kommer alle til gode. Blandt idealister er man overbevist om, at menneskets evne til samarbejde også er muligt internationalt. Konflikt eller krig kan undgås og minimeres i fremtiden. I følge idealisterne er der flere årsager til dette.

For det første ser man en stadig større *gensidig afhængighed* mellem de forskellige stater. I en verden, hvor landenes samhandel, økonomiske stabilitet og teknologiske udvikling er tæt sammenvævet, har staterne stærke interesser i at samarbejde og i ikke at gå i krig med hinanden. Jo mere afhængige staterne bliver af hinanden, jo færre krige vil man opleve. Krige er jo særdeles omkostningsfulde for de enkelte stater. For det andet hæfter idealister sig ved denne rolle, som internationale organisationer (mere om dem senere) spiller. De enkelte stater vil indse, at der er store fordele ved at indgå i internationalt bindende samarbejde. Det kan f.eks. være om handel, menneskerettigheder og politi. Dette forstærker den gensidige

afhængighed og skaber orden og mindre internationalt anarki. Gennem det internationale samarbejde opstår der større tillid mellem staterne og flere fælles forventninger og visioner om fremtiden

Et af de oftest nævnte argumenter for hele EU-samarbejdet er, at det skaber en gensidig afhængighed mellem landene. Tanken er, at landene bindes tættere sammen gennem et økonomisk samarbejde og derved mindskes risikoen for endnu en krig i Europa. © Eugene Zelenko/Wikimedia Commons

For det tredje ser idealisterne spredningen af oplysning og demokrati, som positivt for den internationale stabilitet.

Demokratiske stater har flere ting tilfælles. Ytringsfriheden er central, man respekterer flertalsafgørelser og at uoverensstemmelser løses på fredelig vis. Da folk på tværs af landegrænser deler fælles politiske værdier, vil folk ikke acceptere at gå i krig mod andre demokratier. Ifølge idealismen vil demokratiets udbredelse altså skabe endnu bedre muligheder for fred i verden.

For det fjerde påpeger idealisterne også, at det er stater, der går i krig og som oftest er i konflikt med hinanden. Den generelle tendens er, at f.eks. multinationale selskaber og ikke-statslige organisationer (NGO'ere) vil spille en større rolle internationalt. Disse har ikke den samme motivation eller mulighed for krigsførelse. Set med idealistiske briller burde det også mindske risikoen for konflikter i fremtiden.

Realisme

I modsætning til idealismen, er realismen anderledes *pessimistisk* i forhold til menneskets natur og mulige fremskridt. Her ses det enkelte individ som et udelukkende egoistisk handlende væsen. Realister mener, at stater opfører sig på samme måde, og at det derfor ikke er muligt internationalt at opnå varig fred. *Ifølge realismen er verden grundlæggende præget af kaos og anarki og ikke af samarbejde.* Verden er en jungle, hvor de stærkeste dominerer. Verden er ikke en zoologisk have, hvor de enkelte dyr lever i fred og sikkerhed afgrænset for hinanden.

Niccolò Machiavelli (1469-1527) udgav i 1513 den politiske lærebog 'Fyrsten'. Her beskrives de egenskaber og adfærd en leder må have. Han må bruge alle midler for at sikre folkets frihed, mod indgreb fra andre stater. Han skal handle før fjenderne gør det. Machiavellis tanker anses i dag som et eksempel på klassisk realisme. © Santi di Tito/Wikimedia Commons

Set med realistiske briller eksisterer der ikke nogle faste regler for, hvordan de enkelte lande bør opføre sig. Verden er skruet sådan sammen, at de enkelte stater ser det som deres vigtigste opgave egoistisk at *forfølge egne snævre nationale interesser*. Her menes sikkerhed, velfærd og velstand og *sikre egen overlevelse*. Andre stater bliver derfor set som konkurrerende modstandere. *Ifølge realister er konflikter uundgåelige*. International politik er således ikke et spørgsmål om moral, men om hvem, der har magt og sikkerhed.

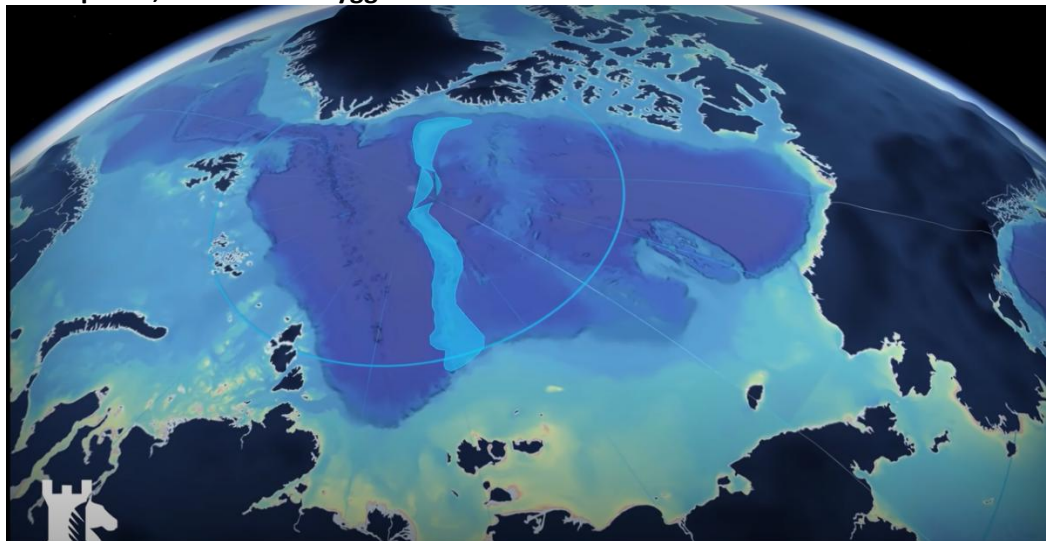
Staternes magt, indflydelse og dermed deres sikkerhed er bestemt af, hvor store militære ressourcer eller økonomi, de kan mønstre. De enkeltstater er hele tiden mistroiske overfor andre stater. De vil derfor opruste militært og indgå i sikkerhedsalliancer med andre lande. I følge realister prøver stater hele tiden at afskrække og afbalancere deres magt i forhold til hinanden. De enkelte stater er rivaler, der konstant prøver at opretholde en magtbalance og prøver at minimere truslerne mod dem selv. I følge realisterne er udviklingen i magtbalancen central, når man skal forstå ting, der sker i international politik. Hvis der igennem en længere periode er fred skyldes det, ifølge realisterne, at der har været det rette niveau af afskrækkelse. Enten fordi der er en supermagt, som ingen tør tage kampen op imod, eller fordi to supermagter holder hinanden i skak. Det mindsker andre landes lyst til militær konflikt. Realister tror ikke, at internationale organisationer kan sikre staternes sikkerhed på sigt.”

Rasmussen, Palle. Global opvarmning og råstoffer.

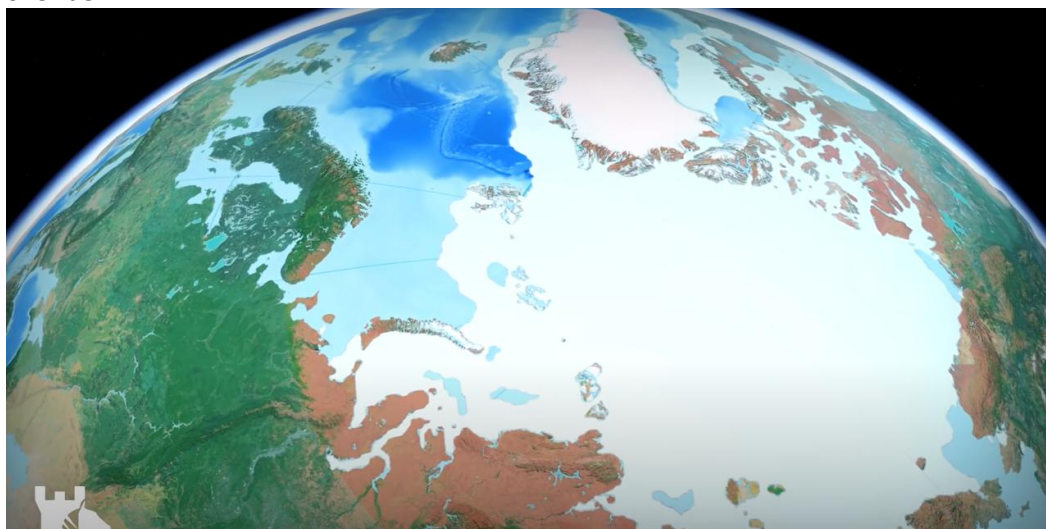
”Global opvarmning og råstoffer

Efterhånden som isen forsvinder, og vi samtidigt opdager flere og flere råstoffer i Grønland, og der samtidigt bliver mangel på flere af disse råstoffer i forbrugersamfundet, bliver Grønland mere og mere interessant for lande og firmaer med interesse i at udvinde disse. Ikke mindst ”verdens produktionshal”, Kina. Kinesiske firmaer, og dermed staten, har store interesser i Grønland- også grundet gennemsejlingen af Nordvestpassagen- og Kina foretager derfor store investeringer i Grønland, for at ”købe sig ind” (som de også gør i Afrika og langs deres nye ”Silkevejsprojekt”). De ville nok heller ikke være kedede af at have installationer tættere på USA at spionere fra. Dette føler USA er en trussel mod Monroe-Doktrinen, ligesom de selvfølgelig selv gerne vil have fat i råstofferne (myten om at hvis man har olie bliver man invaderet af USA er kun en myte- deres udenrigspolitik er mere kompleks end som så, men... selvfølgelig spiller økonomi en rolle når vi snakker om hvilke lande gerne vil have kontrol over).

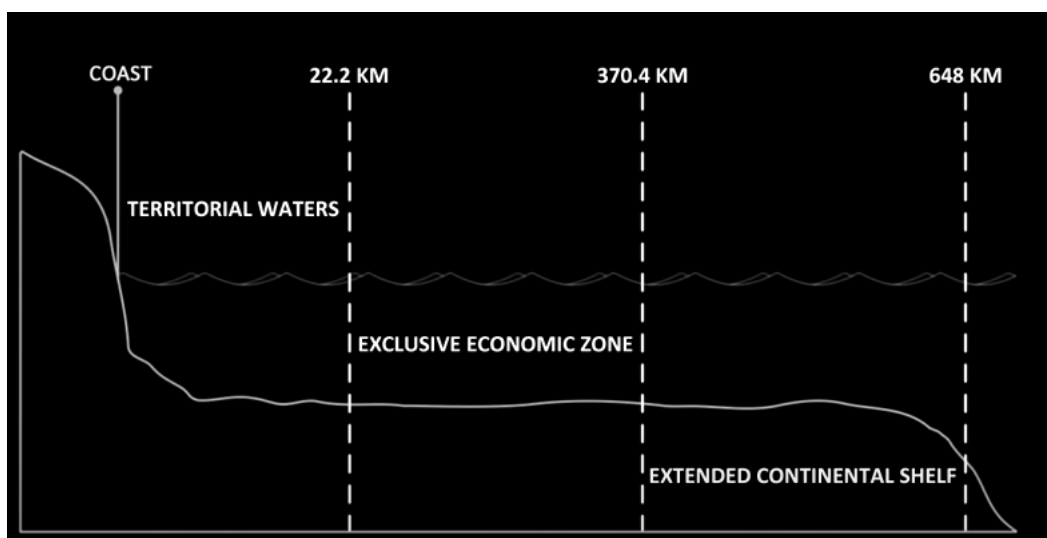
Underpunkt; Lomonosov-Ryggen

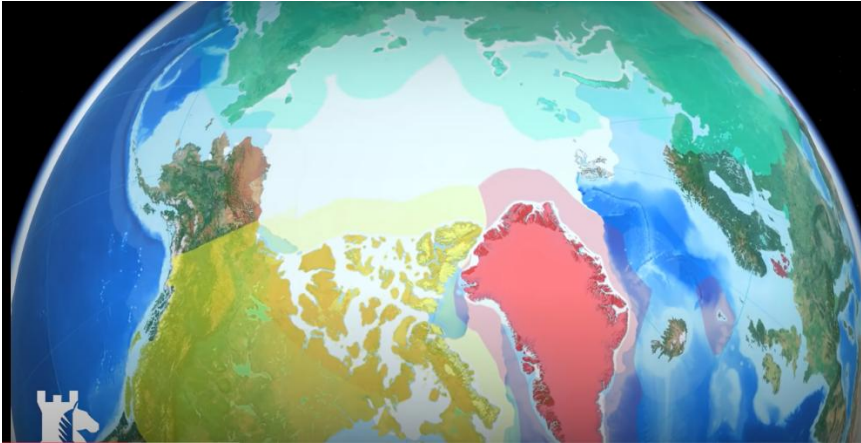
Mellem Grønland, Canada og Rusland løber en bjergkæde under havet; Lomonosov-Ryggen (her markeret med lyseblåt). Den geografiske Nordpol ligger på denne, og den formodes at indeholde store mængder råstoffer. Der er derfor stærk konkurrence mellem Rusland, Canada og Rigsfællesskabet for at opnå kontrol over den.

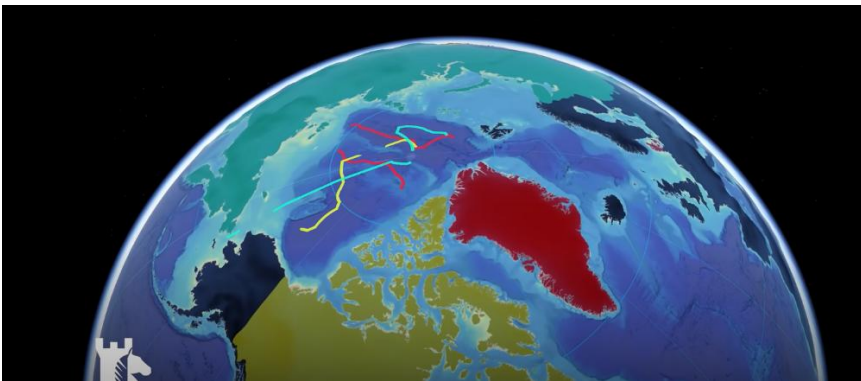
Lige nu er den dækket af is, men det bliver grundet klimaændringerne ikke ved.

Udover territorialgrænsen har alle lande en "Eksklusiv Økonomisk Zone" og en udvidet sådan, ud over kontinentalsoklen. Det er derfor i alle tre landes interesse, at påvise, at Lomonosov-Ryggen er en del af deres kontinentalsokkel.

Landenes eksklusive Økonomiske Zoner indtegnet på et kort.

Det område landene gør krav på ud fra idéen om at Lomonosov-Ryggen hænger sammen med deres territorie og de derfor har udvidede rettigheder.

Kampen om rettigheden til Lomonosov-Ryggen føres ved internationale retsinstanser på baggrund af forskning og geologiske undersøgelser af Lomonosov-Ryggen. Disse er meget dyre og kræver specialudstyr, som Grønland ikke selv besidder.

Kureer, Henrik. Video: Hvad er pointerne i Smith og Ricardos handelsteori? International Økonomi A. Systeime. Hentet fra: [26.1 De klassiske, liberale handelsteorier | International økonomi A](#)

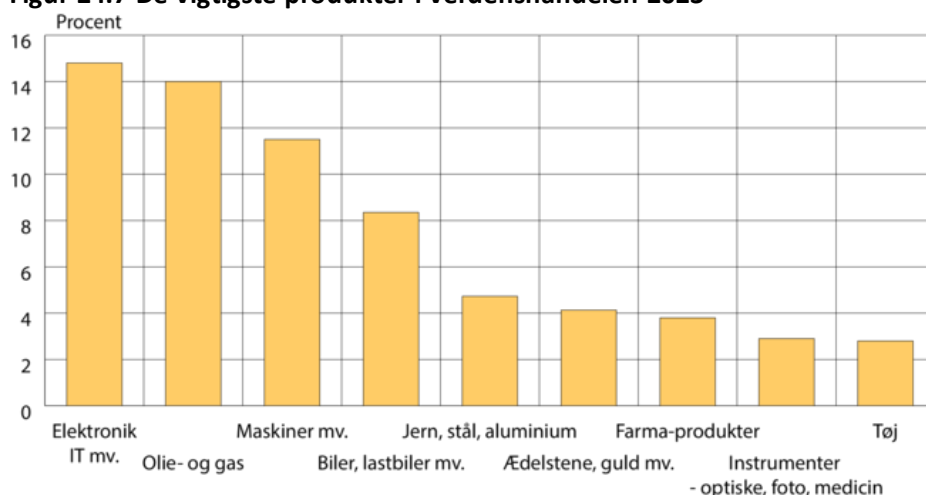

"I rigtig gamle dage var det silkestoffer og krydderier, der prægede verdenshandelen. Disse tider er forbi! I figur 24.7 ser vi nærmere på hvilke konkrete produktgrupper, der dominerer verdenshandelen i dag.

Figur 24.7 De vigtigste produkter i verdenshandelen 2023

I rigtig gamle dage var det silkestoffer og krydderier, der prægede verdenshandelen. Disse tider er forbi! I figur 24.7 ser vi nærmere på hvilke konkrete produktgrupper, der dominerer verdenshandelen i dag.

Figur 24.7 De vigtigste produkter i verdenshandelen 2023

Kilde: *The Observatory of Economic Complexity*. Opdateret maj 2025.

Den vigtigste produktgruppe i verdenshandelen er *elektronik* – dvs. fladskærme, mobiltelefoner, computere mv. Det undrer dig næppe. Kig dig omkring!

Kina er det absolut dominerende land her, idet kineserne sidder på ca. en tredjedel af verdenseksporten af elektronik. En stor del af verdens mobiltelefoner (Huawei, iPhone, Samsung etc.) produceres på gigantiske Foxconn-fabrikker placeret i den kinesiske provins Shenzen – og de er ejet af taiwaneseren Terry Gou, som også ejer store samlefabrikker i USA. Taiwan, Sydkorea, EU og Singapore er også blandt leverandørerne af elektronik til verdensmarkedet – men slet ikke i samme liga som kineserne. Det skyldes, at disse lande har outsourcet deres produktion til fabrikker i Kina – så det er kineserne, som 'lægger navn' til eksporten af fx sydkoreanske mobiltelefoner.

Produktgruppen *maskiner* har også stor betydning. Det er typisk maskiner, der anvendes til at fremstille netop elektronik, biler mv. Teslas gigantiske pressemaskiner, der presser store aluminiumsplader til den store metalramme, der udgør bagenden af en Tesla-bil, fremstilles fx af et italiensk firma. Og de maskiner, der fremstiller avancerede microchips, leveres typisk af det hollandske firma ASML. Alt hvad vi som forbrugere køber, skal jo fremstilles af maskiner – og de maskiner skal ligeledes fremstilles....

Olie- og gasprodukter har mistet deres betydning de senere år men udgør dog 14 pct. af verdenshandelen. Men under Ukrainekrigen så man, at de stadig har en central betydning – især for de lande, som var afhængige af Rusland som leverandør. Men efterhånden som vedvarende energi vinder frem, vil denne produktgruppe tilsvarende miste andele. Saudi-Arabien, Rusland, USA, Canada og Irak er de største olieeksportører i verden.

Handelen med *biler*, lastbiler, traktorer og reservedele mv. er af stor betydning for verdenshandelen. Den største spiller er her EU, som står for næsten halvdelen af verdenseksporten. Det er især EU-lande som

Tyskland, Frankrig, Italien, Spanien og Belgien, der er i front her. BMW, Mercedes og ikke mindst Volkswagen er vigtige aktører. Japan ligger på en andenplads efterfulgt af USA og Mexico. Men bemærk, at mange af de japanske biler, vi danskere køber (Toyota, Nissan, Honda m.v.) bliver fremstillet på fabrikker i Europa. Men også her er kineserne på vej frem. I år 2000 havde Kina under 1 pct. af den globale handel med bilprodukter. Nu har de 6-7 procent, og de har de seneste år indtaget taget positionen som verdens største producenter og eksportører af elbiler.”

Obligatoriske kilder

Bilag 1

Nedenfor findes en primærkilde som skal bruges i **Milepæl 5 - Engelsk analyse**.

Uddrag af Donald Trumps tale fra Davos.

Davos 2026: Special Address by Donald J Trump, President of the United States of America

We want strong allies, not seriously weakened ones. We want Europe to be strong. Ultimately, these are matters of national security, and perhaps no current issue makes the situation more clear than what's
5 currently going on with Greenland. Would you like me to say a few words of Greenland? I was going to leave it out of the speech, but I thought, I think I would have been reviewed very negatively.

I have tremendous respect for both the people of Greenland and the people of Denmark, tremendous respect. But every NATO ally has an obligation to be able to defend their own territory. And the fact is, no nation, or group of nations, is in any position to be able to secure Greenland other than the United States.
10 We're a great power, much greater than people even understand. I think they found that out two weeks ago, in Venezuela.

We saw this in World War II, when Denmark fell to Germany after just six hours of fighting and was totally unable to defend either itself or Greenland. So, the United States was then compelled – we did it, we felt an obligation to do it – to send our own forces to hold the Greenland territory. And hold it we did, at great
15 cost and expense. They didn't have a chance of getting on it, and they tried. Denmark knows that.

We literally set up bases on Greenland for Denmark. We fought for Denmark. We weren't fighting for anyone else. We were fighting to save it for Denmark. Big, beautiful piece of ice. It's hard to call it land. It's a big piece of ice. But we saved Greenland and successfully prevented our enemies from gaining a foothold in our hemisphere. So, we did it for ourselves also. And then after the war, which we won, we won it big –
20 without us, right now, you'd all be speaking German and a little Japanese, perhaps.

After the war, we gave Greenland back to Denmark. How stupid were we to do that? But we did it, but we gave it back. But how ungrateful are they now? So now our country and the world face much greater risks than it did ever before, because of missiles, because of nuclear, because of weapons of warfare that I can't even talk about.

Two weeks ago, they saw weapons that nobody ever heard of. They weren't able to fire one shot at us. They said, 'What happened?' Everything was discombobulated. They said, 'We've got them in our sights. Press the trigger.' And nothing happened. No anti-aircraft missiles went up. There was one that went up about 30 feet and crashed down, right next to the people that sent it. They said, 'What the hell is going on those?' Those defensive systems were made by Russia and by China. So, they're going to go back to the
30 drawing boards, I guess.

Greenland is a vast, almost entirely uninhabited and undeveloped territory, sitting undefended in a key strategic location between the United States, Russia and China. That's exactly where it is, right smack in the middle. Wasn't important, nearly, when we gave it back. You know, when we gave it back, it wasn't the same as it is now. It's not important for any other reason. You know, everyone talks about the minerals,

35 there's so many places... There's no rare earth. No such thing as rare earth. There's rare processing, but there's so much rare earth, then to get to this rare earth, you have to go through hundreds of feet of ice.

That's not the reason we need it. We need it for strategic national security and international security. This enormous unsecured island is actually part of North America, on the northern frontier of the Western Hemisphere. That's our territory. It is therefore a core national security interest of the United States of America, and in fact, it's been our policy for hundreds of years to prevent outside threats from entering our hemisphere, and we've done it very successfully. We've never been stronger than we are now.

40 That's why American presidents have sought to purchase Greenland for nearly two centuries. You know, for two centuries they've been trying to do it. They should have kept it after World War Two, but they had a different president. That's all right, people think differently. Much more necessary now than it was at that time.

45 However, in 2019 Denmark said that they would spend over \$200 million to strengthen Greenland's defences. But as you know, they spent less than 1% of that amount, 1%. No sign of Denmark there. And I say that with great respect for Denmark, whose people I love, whose leaders are very good.

It's the United States alone that can protect this giant mass of land, this giant piece of ice, develop it and improve it, and make it so that it's good for Europe, and safe for Europe, and good for us. And that's the reason I'm seeking immediate negotiations to, once again, discuss the acquisition of Greenland by the United States – just as we have acquired many other territories throughout our history. As many of the European nations have, they've acquired. There's nothing wrong with it. Many of them. Some went in reverse, actually, if you look. Some had great, vast wealth, great, vast lands, all over the world. They went in reverse. They stuck back where they started. That happens too, but some grow.

Bilag 2

Gabbatt, A. et al. Trump threatens 25% tariff on European allies until Denmark sells Greenland to US *The Guardian* (Accessed: 25th February 2026). Hentet fra: <https://www.theguardian.com/us-news/2026/jan/17/trump-tariff-european-countries-greenland>

“Donald Trump threatened a 25% tariff on a slew of European countries – including Denmark, Germany, France and the UK – until the US is allowed to purchase Greenland, in an extraordinary escalation of the US president’s bid to claim the autonomous Danish territory.

In a lengthy post on Saturday on Truth Social, Trump said he would impose a 10% tariff on Denmark, Norway, Sweden, France, Germany, the United Kingdom, the Netherlands and Finland beginning 1 February, “on any and all goods sent to the United States of America”.

He said the tariff will increase to 25% on 1 June.

“This Tariff will be due and payable until such time as a Deal is reached for the Complete and Total purchase of Greenland,” Trump said.

The president’s longstanding interest in acquiring Greenland “one way or the other” has become a fixation since the US raid that captured Venezuelan president Nicolás Maduro earlier in January. While he has claimed the Arctic territory’s current status poses a national security threat to the US, this has been disputed by US allies, including Denmark.

In the Saturday morning post, Trump said forces from the eight European nations “have journeyed to Greenland, for purposes unknown”. It was an apparent reference to Nato allies deploying troops in Greenland on Thursday in response to Trump’s threats to forcefully take the Arctic island, which is an autonomous territory of Denmark.

“The President’s statement comes as a surprise,” Lars Løkke Rasmussen, Denmark’s foreign minister, responded on social media. “Earlier this week, we had a constructive meeting with Vice President Vance and Secretary Rubio. The purpose of the increased military presence in Greenland, to which the President refers, is to enhance security in the Arctic.”

“Every insult, threat, tariff and lie that we receive strengthens our resolve,” Rasmus Jarlov, the conservative chair of Denmark’s defence committee, wrote in more direct language. “The answer from Denmark and Greenland is final: We will never hand over Greenland. We pray that our true allies will stand with us because we are going to need it.”

The tariff threat against Nato allies united the leaders of those nations in unusually blunt language, after months of treading carefully for fear of triggering the volatile US president’s rage. (...) The president has repeatedly turned to tariffs in a bid to force countries to bend to his will – with some success. Days after returning to office for his second term in early 2025, Colombia agreed to accept military aircraft carrying deported migrants after Trump threatened steep duties on the country’s exports to the US.

Trump, who has previously extolled the benefits of tariffs as a negotiating tool, stressed on Saturday that the US was “immediately open to negotiation” with Denmark and any of the countries it was threatening to hit with these new tariffs. (...)”

Bilag 3

Holland, S. et al. Trump backs down on Greenland tariffs, says deal framework reached. *Reuters* (Accessed: 25th February 2026). Hentet fra: <https://www.reuters.com/business/davos/determined-seize-greenland-trump-faces-tough-reception-davos-2026-01-21/>

"U.S. President [Donald Trump](#) abruptly stepped back on Wednesday from threats to impose tariffs as leverage to seize Greenland, ruled out the use of force and suggested a deal was in sight to end a dispute over the Danish territory that risked the deepest rupture in transatlantic relations in decades.

Traveling in [Davos](#), Switzerland, Trump backed down, for now, from weeks of rhetoric that shook the NATO alliance and risked a new global trade war. Trump had threatened at the weekend to impose rising tariffs on eight European countries' U.S.-bound exports.

But after meeting with NATO Secretary General Mark Rutte at the Swiss Alpine resort, Trump said Western Arctic allies could forge a new deal over the strategic island territory of 57,000 people that satisfies his desire for a "Golden Dome" missile-defense system and access to critical minerals while blocking Russia and China's ambitions in the Arctic.

"It's a deal that everybody's very happy with," Trump told reporters. "It's a long-term deal. It's the ultimate long-term deal. It puts everybody in a really good position, especially as it pertains to security and to minerals."

"It's a deal that's forever," he added.

Rutte later said the issue of whether [Greenland](#) will remain with Denmark did not come up in his [talks](#) with [Trump](#).

"That issue did not come up anymore in my conversations tonight with the president," Rutte said in an interview on Fox News' "Special Report with Bret Baier" show.

"He (Trump) is very much focused on what do we need to do to make sure that that huge Arctic region - where change is taking place at the moment, where the Chinese and the Russians are more and more active - how we can protect it."

Bilag 4

Jarl Krausing, *Greenland, Denmark and the New Climate Geopolitics*. CONCITO blog (Tilgået 6. april 2026). Hentet fra: [Greenland, Denmark and the New Climate Geopolitics | CONCITO](#)

"Today, Denmark finds itself at the centre of a new global powershift – driven not only by war and great-power competition, but increasingly by climate change, global energy systems and access to critical resources. Nowhere is this more visible than in Greenland.

What is unfolding in the Arctic may as a matter of fact become the first climate-related geopolitical conflict in the northern hemisphere.

When we normally speak about climate-induced fragility and conflict, we usually look south: Syria, where drought and rural collapse fed into civil war; the Sahel, where desertification and jihadist violence reinforce each other; the Horn of Africa, where climate shocks, weak governance and armed conflict form a vicious circle. Greenland tells a different story. Not one of state collapse, but of how climate change rearranges power and relationships at the very top of the international system.

The first climate conflict in the North

Climate change is becoming a geopolitical force. The opening of Arctic sea lanes invites competition between NATO, its adversaries, and – we can now say - even among alliance partners in NATO. The growing accessibility of minerals creates incentives for land-grabbing, investment pressure and political influence. And Greenland's location between North America and Europe makes it indispensable to any future security architecture.

Russia has expanded its military footprint across the High North. China increasingly defines itself as a "near-Arctic state". And the US has moved from quiet interest over recent decades to overt strategic engagement with both Canada, Greenland and other arctic powers. President Trump's proposal to "buy" or annex both Canada and Greenland – is a clear signal of a deeper structural change. Control over shipping routes, military positioning and access to critical minerals has become central to twenty-first-century power.

The Arctic is being transformed from a frozen periphery into a strategic frontier. What makes this conflict especially sensitive is that Greenland is not merely a strategic asset. It is a self-governing society with its own people and political aspirations. (...)

Denmark's challenge is furthermore sharpened by symbolism. In many ways, Denmark represents everything the autocratic petrostates challenges the most: Defender of multilateralism, the existing world order and the rule of law; a global leader in the green transition, world-leading companies in offshore wind; and global leadership in climate finance and green development in the global south.

In the emerging divide between fossil-based and renewable-based power systems, Denmark stands firmly among the growing coalition of "electro-states" – countries whose development pathway is based on clean and renewable energy and electrification due to energy security, technology costs, and societal benefits.

This helps explain the unusually strained relationship between Denmark (and the EU) and the Trump administration. The Greenland episode is not a stand-alone incident. It coincided with efforts by the Trump administration to halt offshore wind projects linked to Danish developers such as Ørsted and Copenhagen Infrastructure Partners."

Bilag 5

World Bank Commodities Price Data: Energy prices surged in March; non-energy edged up—Pink Sheet. (tilgået 6. april 2026). Hentet fra: [Energy prices surged in March; non-energy edged up—Pink Sheet](#) og [CMO-Pink-Sheet-April-2026.pdf](#)

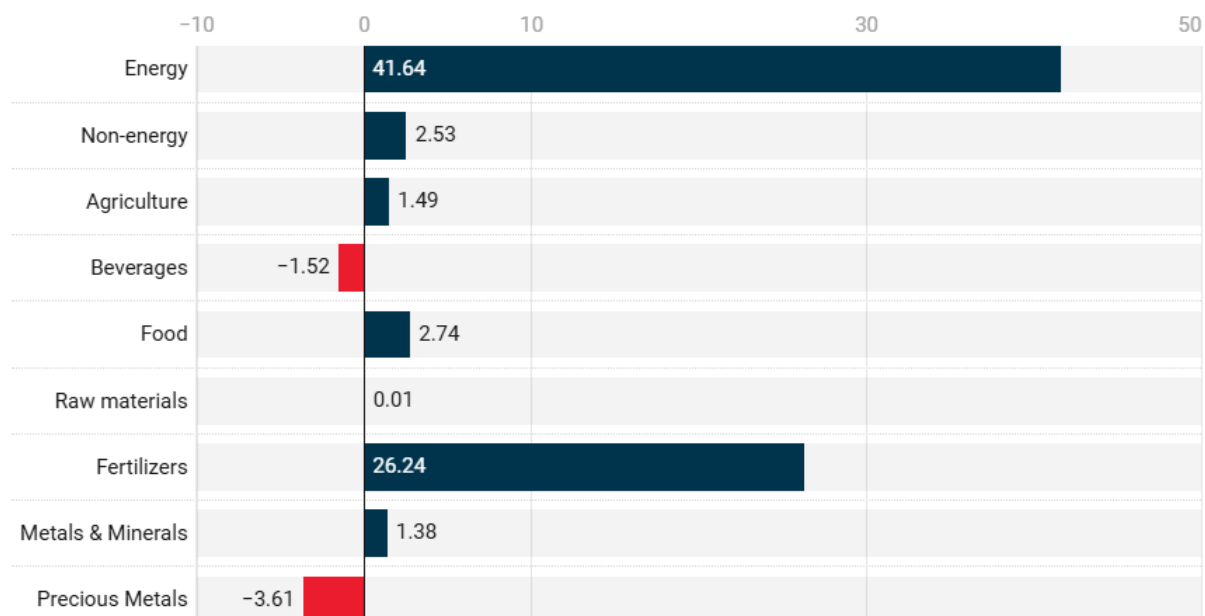
"The World Bank's energy price index surged 41.6% in March, driven by European natural gas (+59.4%) and Brent crude oil (+45.8%). Non-energy prices rose 2.5%.

The agricultural price index increased 1.5% in March, with food prices up 2.7%. Fertilizer prices jumped 26.2%, led by a surge in urea (+53.7%). Beverage prices declined 1.5%, while raw materials were broadly flat.

Metal prices edged up 1.4% in March, led by aluminum (+10%) and iron ore (+5.7%), partly offset by declines in zinc (-4.3%) and copper (-3.3%). Precious metals fell 3.6%, weighed down by a 5% drop in silver.

The Pink Sheet is the World Bank's monthly report on commodity price movements.

Nominal price indexes, percent changes, March over February

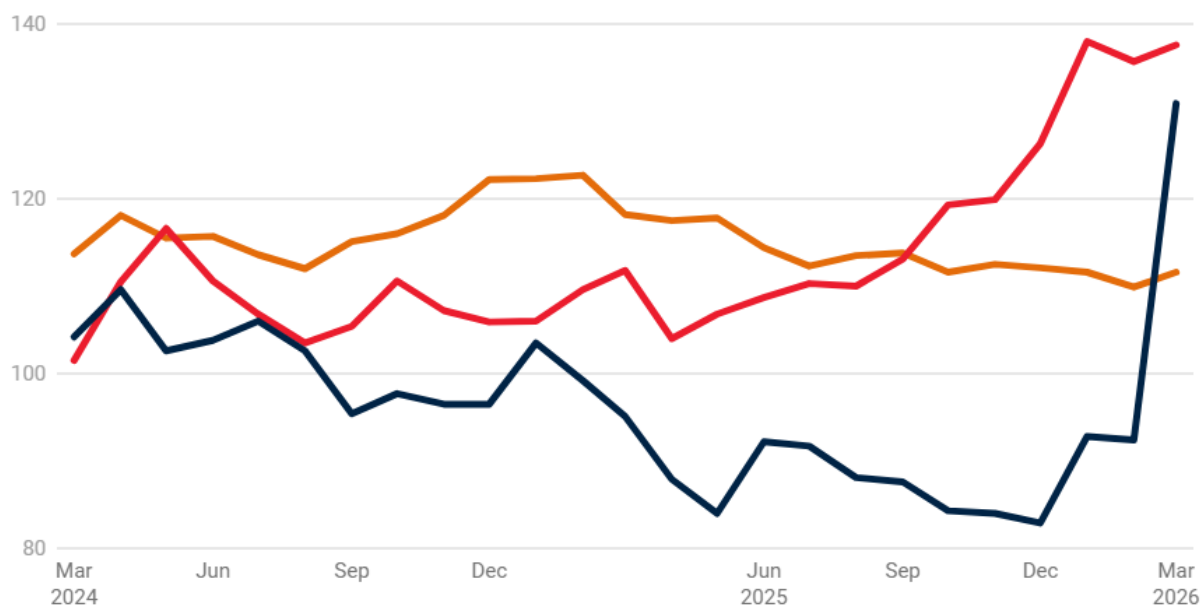

Source: [World Bank](#) • Created with [Datawrapper](#)

Commodity Price Indexes, US\$ (2010 = 100)

US\$, 100=2010

— Energy — Metals — Agriculture

Source: [World Bank \(Commodity Price Data\)](#) • Created with [Datawrapper](#)